

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. c)

Istorie

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Problemele-cheie cu care se confrunta Ceaușescu la începutul anilor '80 erau de natură economică. Datoria externă tot mai mare [...] a sporit dificultățile economice din România [...]. Hotărât să reducă din volumul datoriei externe, care prin 1983 ajunsese la aproximativ 10 miliarde dolari, Ceaușescu a impus măsuri drastice de protecție încă din 1981. Deoarece competiția pentru piețele de desfacere străine devenise aprigă la începutul anilor '80, el a încercat să se asigure de cât mai multă valută forte* [...] exportând produse agricole în Europa de Vest [...]. Exportarea produselor agroalimentare, alături de ineficiența metodelor de producție și rigida centralizare, au dus la grave lipsuri. S-au adoptat măsuri legate de repartizarea resurselor de energie pentru a asigura [...] producerea mărfurilor industriale destinate exportului [...]. Ca urmare, s-au înregistrat creșteri rapide ale prețurilor la electricitate, benzină, gaze naturale, iar pe la mijlocul deceniului al IX-lea s-a ajuns la frig și întuneric în case și pe străzi. Încă din 1983 Fondul Monetar Internațional a înregistrat o scădere a nivelului de trai în România cu peste 20% față de anul precedent, fără nicio speranță de îmbunătățire.”

(S. Fischer-Galați, *România în secolul al XX-lea*)

*unitate monetară a unei țări, cu acoperire în aur, care este acceptată ca mijloc de plată în mai multe state

B. „Între teoria privind comunismul și viața concretă există o discrepanță uriașă. Societățile din zona centrală și sud-est europeană [...] intraseră într-o profundă criză de sistem, din care nu aveau cum ieși. În România această criză a fost agravată de generalizarea spiritului voluntarist ca urmare a intensificării cultului personalității lui Nicolae Ceaușescu, a deciziei acestuia (din 1981) de a achita rapid întreaga datorie externă a României, fapt ce a dus la secătuirea economiei naționale și nemodernizarea industriei, într-o perioadă în care, pe plan mondial, se înregistra o adeverărată revoluție tehnologică [...]; în plan social, s-a produs după 1982 o deteriorare tot mai gravă a nivelului de trai, ajungându-se la introducerea de cartele și rații pentru alimentele de primă necesitate, reducerea drastică a consumului de energie (mai ales a celui casnic, neîncălzirea locuințelor, întineruperea repetată a curentului electric etc.); cultura a fost supusă unor puternice presiuni ideologice, fondurile pentru achiziționarea de cărți [...] s-au redus considerabil.”

(I. Scurtu, G. Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numeți organizația internațională, precizată în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la cultură. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și spațiul istoric la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că societățile din zona centrală și sud-est europeană se confruntă cu o criză de sistem. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecărei dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare din statul român, în afara celor la care se referă sursele A și B. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate de statul român în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La 27 martie 1848, în prezența a 1000 de persoane s-au luat în dezbatere «îmbunătățirile necesare țării». Adunarea [...] și-a ales un președinte [...] care a condus discuțiile ce au constat, în principal, din discursurile liderilor mișcării revoluționare din Moldova: Lascăr Rosetti, Vasile Ghica, Alexandru Ioan Cuza [...]. Cei reunii la 27 martie 1848 la Iași au hotărât să aleagă o comisie, a cărei misiune era să redacteze un program de revendicări. Comisia, formată din 16 membri [...], s-a reunit la 28 martie [...] și a redactat documentul așteptat. El se intitula *Petiție-proclamație* și cuprindea 35 de puncte. [...] În ziua de 29 martie 1848, o delegație a conducătorilor mișcării a prezentat *Petiție-Proclamație* lui Mihail Sturdza. Cu aceeași abilitate demonstrată anterior, Sturdza a primit petiția, lăsând să se înțeleagă că acceptă unele prevederi și că le respinge pe altele [...]. În aceeași zi [...], domnitorul Mihail Sturdza a declanșat represiunea [...].

Urmarea cea mai importantă a celor petrecute în martie 1848, în Moldova, a constat în participarea liderilor acțiunii la evenimentele din Transilvania și Bucovina [...]. Un nou program al revoluționarilor moldoveni, a fost redactat la Brașov, la 12/24 mai 1848, sub titlul *Prințipele noastră pentru reformarea patriei* [...]. Acest document specifică [...] scopurile esențiale ale mișcării naționale românești în vederea modernizării: desființarea oricărora obligații ale sătenilor către proprietarii de moșii, împrioprietărea sătenilor fără răscumpărare, lichidarea privilegiilor și deplina egalitate a cetățenilor în toate drepturile politice, organizarea instituțiilor țării pe principiile libertății, egalității și frățietății, «unirea Moldovei și a Țării Românești într-un singur stat neatârnat».

Revoluționarii moldoveni, care au organizat mai târziu, la Cernăuți, un *Comitet executiv* de acțiune, l-au desemnat pe Mihail Kogălniceanu să redacteze, în numele lor, un nou program, intitulat *Dorințele partidei naționale în Moldova* [...] și apărut la sfârșitul lui august 1848. Acesta [...] stabilea că Unirea Principatelor era cea mai importantă: ea era «cheia boltei, fără care s-ar prăbuși tot edificiul național».”

(S. L. Damean, I. Oncescu, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Mareea Unire 1821-1918*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un revoluționar din Moldova, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul Moldovei și o acțiune desfășurată de acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la evenimentele din 27 martie 1848. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la programul revoluționar de la Brașov, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român se modernizează prin acțiuni desfășurate în politica internă din perioada 1860-1870. (Se puntează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția Țării Românești, a Moldovei și a Transilvaniei în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric din primele șase decenii ale secolului al XIV-lea, referitor la spațiul românesc din Sudul Carpaților și menționarea a două aspecte cu privire la acest fapt istoric;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în secolul al XIV-lea în spațiul românesc din Estul Carpaților;
- menționarea a două aspecte cu privire la organizarea instituțională a Transilvaniei în secolele al XVI-lea – al XVII-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din Moldova sau din Țara Românească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.